

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Milana Chmelíčka a soudkyň JUDr. Ivy Březinové a JUDr. Barbory Hněvkovské v právní věci

žalované: **Konvent sester alžbětinek v Praze,**
se sídlem Na Slupi 448/6, Praha 2,
zast. JUDr. PhDr. Stanislavem Balíkem, advokátem,
se sídlem Kolínská 13, Praha 3,

proti
žalovanému: **Hlavní město Praha,**
se sídlem Mariánské nám. 2/2, Praha 1,
zast. Mgr. Jakubem Kotrbou, advokátem,
se sídlem Těšnov 1059/1, Praha 1,

o určení vlastnického práva,

k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7. listopadu 2016, č.j. 28C 316/2015-78,

takto:

Usnesení soudu I. stupně se ve výrocích II. a III. mění tak, že se připouští vstup do řízení Městské části Praha 2, se sídlem Praha 2, Nám. Míru 600/20 jako druhé žalované a České republiky - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Rašínovo nábř. 390/42, Praha 2 jako třetí žalované.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud I. stupně změnu žaloby navrženou žalobkyní v podání ze dne 25.7.2016 nepřipustil (výrok I.). Soud dále i zamítl návrh žalobkyně na přípuštění Městské části Praha 2 a České republiky – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových do řízení jako dalších účastníků na straně žalované (výrok II. a III.).
2. Soud I. stupně nepřipustil přistoupení dalších účastníků, když konstatoval, že tento procesní návrh souvisí se změnou žaloby, která má jiný hmotněprávní základ, tedy výsledky dosavadního řízení by nemohly být podkladem řízení o změněném návrhu. Proto nebyla za užití § 95 odst. 1 o.s.ř. připuštěna změna žaloby a za užití § 92 odst. 1 o.s.ř. ani navazující návrh na přistoupení dalších účastníků do řízení. Na toto rozhodnutí soudu doručené jej 28.11.2016 reagovala žalobkyně podáním z 1.12.2016, kde mimo jiné sdělila, že na podaném návrhu aby bylo určeno vlastnictví České republiky s právem hospodaření Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nadále trvá, když nyní je zapsáno vlastnictví Hlavního města Prahy s právem hospodaření Městské části Praha 2. Žalobu přitom podává dle § 18 zák. č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále i jen zákon).

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

3. Soud I. stupně se dále tímto podáním nezabýval a svým rozsudkem ze dne 21.8.2017, č.j. 28C 316/2015-355 (správně 155) ve znění opravného usnesení ze dne 1.11.2017, č.j. 28C 316/2015-359 (správně 159) žalobu na určení, že žalobce je vlastníkem pozemku parc. č. 1569/2 v k.ú. Nové Město, obec Praha, proti žalovanému Hlavnímu městu Praha zamítl.
4. K odvolání žalobkyně zdejší soud v Praze jako soud odvolací svým usnesením ze dne 21.6.2018, č.j. 16Co 101/2018-187, rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud mimo jiné konstatoval, že vyjádření z 1.12.2016, je dle svého obsahu (§ 41 odst. 2 o.s.ř.) včasným odvoláním proti rozhodnutí o nepřibrání dalších účastníků v řízení na straně žalovaného, uložil tedy soudu I. stupně, aby spis předložil odvolacímu soudu rovněž k rozhodnutí o tomto odvolání.
5. Odvolací soud tedy na základě podaného odvolání přezkoumal napadené usnesení dle § 212a odst. 1,5 a 6 občanského soudního řádu a poté dospěl k závěru, že odvolání lze vyhovět.
6. Odvolací soud ve svém zrušujícím usnesení č.j. 16Co 101/2018-187 konstatoval, že osobami povinnými k vydání věci církvím jsou jen stát, jeho organizační složky či státní podniky (§ 4 písm. a/ až d/ zákona. Žaloba byla tedy proti Hlavnímu městu Praha zamítnuta správně. Při odvolacím přezkumu ovšem odvolací soud při aplikaci stanoviska pléna Ústavního soudu sp.zn. PL. ÚS – st. 43/16 i posuzoval správnost nepřipuštění žaloby. Konstatoval, že pro toto rozhodnutí nebyl dán zákonný důvod, když ve věci dosud nebylo dokazování prováděno, při o připuštění změny žaloby tak nebylo možno dovodit, že by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu. Navíc návrh na změnu žaloby byl učiněn v zákonné lhůtě (§ 10 odst. 1, 2 a 4 zákona) zamítavé rozhodnutí o tomto návrhu však soud I. stupně vydal až po uplynutí této lhůty a tak i znemožnil posouzení důvodnosti uplatněného restitučního nároku dle § 18 zákona, Toto zákonné ustanovení přitom právě žalobu na určení vlastnického práva státu podanou zároveň i proti další osobě, která je zapsána v katastru jako vlastník, upravuje jako možný procesní postup umožňující následné vydání věci. Tento postup soudu I. stupně byl i v rozporu se zásadou „in favorem restitutionis“ uplatňovanou v restitučních sporech. Odvolací soud tak uložil soudu I. stupně, aby v dalším řízení po zrušení jeho rozsudku znovu o změně žaloby rozhodl a to dle závazného právního názoru odvolacího soudu (§ 226 o.s.ř.).
7. Z výše uvedených důvodů nebyly dány zákonné podmínky pro nepřipuštění změny žaloby a rovněž tedy nebyly ani splněny podmínky § 92 odst. 1 o.s.ř. pro to, aby soud I. stupně nepřipustil přistoupení dalších účastníků jako žalovaných. Jejich účast na řízení přímo souvisela se změnou žaloby, kterou vůči nim žalobkyně uplatnila nárok dle § 18 odst. 1 zákona.
8. Odvolací soud tedy i z výše uvedených důvodů usnesení soudu I. stupně v zamítavých výrocích II. a III. dle § 220 o.s.ř. změnil a přistoupení Městské části Praha 2 a České republiky – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových jako dalších účastníků do řízení připustil. Jednání nebylo třeba nařizovat (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.).
9. Závěrem odvolací soud pro úplnost doplňuje a zpřesňuje svůj závěr obsažený v bodě 12 svého zrušujícího usnesení, č.j. 16Co 101/2018-187 tak, že zdůrazňuje, že žaloba na určení vlastnického práva státu podaná dle § 18 odst. 1 zákona, může být vůči České republice a nyníššímu v katastru zapsanému vlastníku úspěšná jen při splnění v zákoně uvedených podmínek. Žaloba tedy může být úspěšná jen v případech, že věc z původního majetku registrovaných církví byla přede dnem nabytí účinnosti zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob v rozporu s § 3 zák. č. 92/1991 Sb. o podmínkách převodu

majetku státu na jiné osoby nebo v rozporu s ustanovením § 29 zák. č. 229/1991 Sb. o půdě. Ustanovení § 29 zák. o půdě přitom zakazovalo jen převod (nikoli přechod) majetku, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace do vlastnictví jiných osob do přijetí zákona o tomto majetku.

10. Rovněž zde platí, že byly-li splněny ke dni účinnosti zák. ČNR č. 172/1991 Sb. všechny podmínky přechodu sporných věcí z historického majetku církví do vlastnictví obcí, došlo k tomuto právnímu následku bez dalšího - ze zákona a posléze přijata právní úprava včetně § 29 zák. o půdě či zákon č.428/2012 Sb. na tom nic nemění (rozsudek NS ČR sp.zn. 28 Cdo 4946/2015 publikovaný jako Rc 34/2017). Z tohoto závěru přitom i nelze dovozovat a contrario závěr, dle něhož v případě nesplnění podmínek zákona ČNR 172/1991 Sb. a vyznačení změny vlastnictví, je dán bez dalšího restituční důvod. Důvody na určení vlastnictví státu dle zákona č.428/2012 Sb. jsou dány pouze při splnění výše podmínek uvedených v § 18 odst. 1 zákona.
11. Kromě výslovného znění zákona § 18 odst. 1 zákona zde odvolací soud odkazuje na podporu výše uvedeného závěru i na stávající ustálenou judikaturu, která vychází ze závěru, že konkrétní podoba vyrovnání s církvemi (zejména poměr naturální restituce historického majetku vůči finanční náhradě) zůstala i po přijetí zákona o půdě v diskreci politického rozhodnutí vyjádřeného následně zákonem č. 428/2012 Sb. Zákonodárce tedy následně až přijetím zákona č. 428/2012 Sb. vymezil rozsah nároků, které mohou být uspokojeny restitucí odňatého historického majetku, není-li zde výslovně založený nárok uplatní se pravidlo, že tento nárok je zahrnut do finanční náhrady (zejména viz rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 28 Cdo 5217/2015 publikovaný jako Rc 103/2017).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je možno podat dovolání do 2 měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně. Dovolatel musí být zastoupen advokátem.

Praha 27. srpna 2018

JUDr. Milan Chmelíček, v.r.
předseda senátu